

Αγάλματα Κολοκοτρώνη και η Περικεφαλαία του

Έρευνα και επιμέλεια κειμένων:
Δημήτρης Συμεωνίδης JP

Το άγαλμα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη (1770-1843) στην Τρίπολη

Ο Κολοκοτρώνης της Αθήνας-Μέρος ζ'

Ο έφιππος Κολοκοτρώνης στην Τρίπολη

Ο γλύπτης Φάνης Σακελλαρίου επισκέφτηκε ειδικά χαλκοχυτήρια στην Ιταλία, για να μελετήσει τις τεχνικές διαδικασίες της χύτευσης του Ανδριάντα. Το έργο τελικά κατασκευάστηκε στα εργαστήρια Miceloucci της Φλωρεντίας το 1966 επί δημαρχίας Τάσου Σεχιώτη και κόστισε 1.500.000 δραχ. συμπεριλαμβανομένου και του κόστους του βάθρου.

Ο τρίτος έφιππος ανδριάντας του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη βρίσκεται στην Τρίπολη και είναι έργο του Έλληνα γλύπτη Φάνη Σακελλαρίου (1916 - 2000).

Θεωρείται ένας από τους πιο σημαντικούς εκπροσώπους της μνημειακής γλυπτικής στην Ελλάδα του εικοστού αιώνα. Το άγαλμα είναι τοποθετημένο στο κάτω μέρος της πλατείας του Άρεως. Είναι χάλκινο και βλέπουμε τον Κολοκοτρώνη πάνω στο αλόγο του, με το δεξί χέρι ψηλά να κρατά το γιαταγάνι του.

Η ιδέα της ανέγερσης του ανδριάντα αυτού ξεκίνησε από το 1911, ενώ μετά 19 χρόνια, το 1930, συγκροτήθηκε η πρώτη ερανική επιτροπή, που σαλπίζει εθνικό προσκλήτήριο. Οι Αρκάδες ευαισθητοποιούνται και θέλουν να δουν την εμβληματική μορφή του Γένους περήφανα να κοιτάζει τα Τρίκορφα, όπου έδρασε με τα παλικάρια του. Υπήρχαν πολλές προτάσεις για το σχέδιο του αγάλματος, αλλά εγκρίθηκε η μακέτα του γλύπτη Φάνη Σακελλαρίου. Ο γλύπτης επισκέφτηκε ειδικά χαλκοχυτήρια στην Ιταλία, για να μελετήσει τις τεχνικές διαδικασίες της χύτευσης του Ανδριάντα. Το έργο τελικά κατασκευάστηκε στα εργαστήρια Miceloucci της Φλωρεντίας το 1966 επί δημαρχίας Τάσου Σεχιώτη και κόστισε 1.500.000 δραχ. συμπεριλαμβανομένου και του κόστους του βάθρου. Έχει ύψος 8-9 μέτρα. Ο Ανδριάντας παραδόθηκε από την Ερανική Επιτροπή στην Τρίπολη τον Αύγουστο του 1971 και τα αποκαλυπτήρια πραγματοποιήθηκαν στις Γιορτές της Άλωσης, το Σεπτέμβριο του 1971.

Ο ανδριάντας του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη στην Τρίπολη παρουσιάζει το Γέρο του Μοριά τη στιγμή που τραβά με το αριστερό του χέρι τα χαλινάρια και υποχρεώνει το αλόγο του να σταθεί ακίνητο στα πίσω πόδια του, ενώ αυτός ανασπώνεται κραδαινώντας το σπαθί του. Η στάση του αλόγου και η κίνηση του δεξιού χεριού του στρατηγού, η θέση του σώματός του και η έκφραση του προσώπου του δίνουν το χαρακτήρα μιας μεγάλης αποφασιστικής στιγμής. Ο Κολοκοτρώνης ανακόπτει τον ορμητικό καλπασμό του αλόγου του, για να εποπτεύσει καλύτερα το πεδίο της μάχης και να αποφασίσει γρήγορα προς τα πού είναι περισσότερο ανάγκη να στραφεί. Γι' αυτό το λόγο το έργο έχει οργανωθεί σε δύο σειρές με θέματα διαγώνια, όπως ο κορμός του ανασπκωμένου στα πσινά πόδια αλόγου, το χαλινάρι και τα μπροστινά πόδια του, και κάθετα, όπως το σώμα του Κολοκοτρώνη, ο λαιμός, το πίσω μέρος και η ουρά του αλόγου, που δίνουν αμεσότητα και αλήθεια στο σύνολο. Μ' αυτό τον τρόπο το έργο κερδίζει ένα πλούσιο εκφραστικό περιεχόμενο στο έργο, που κινείται στο κλίμα του ακαδημαϊκού ρεαλισμού και διακρίνεται για την μνημειακότητά του. Όταν το 1971 ο Αρκάς καθηγητής της κοινωνιολογίας Δημήτριος Τσάκωνας έκανε τα αποκαλυπτήρια του αριστουργηματικού αγάλματος του Κολοκοτρώνη, που δεσπόζει στην Πλατεία Άρεως στην Τρίπολη, ο ελληνικός τύπος υποδέχτηκε θερμότατα το μνημειακό αυτό έργο του Φάνη Σακελλαρίου. Στο χώρο του μνημείου φυλάσσονται τα οστά του «Γέρου του Μοριά». Ο Κολοκοτρώνης πέθανε στις 4 Φεβρουαρίου 1843 σε ηλικία 73 ετών και ετάφη στο Α' Νεκροταφείο Αθηνών με τη στολή του αντιστράτηγου. Στο πλευρό του τοποθετήθηκε το σπαθί με το οποίο ξεκίνησε την Επανάσταση, ο θώρακας, η περικεφαλαία του, οι επωμίδες τις οποίες φορούσε κατά την υπηρεσία του στα Επτάνησα, ενώ ως σύμβολο αιώνιας δόξας του τοποθετήθηκε κάτω απ' τα τσαρούχια

του, στα πόδια του, η τουρκική σημαία. Η πολεμική αυτή εξάρτυση του Κολοκοτρώνη βρίσκεται σήμερα στα Εθνικό Ιστορικό Μουσείο Αθηνών, όπου και μεταφέρθηκε μετά την εκταφή των οστών με σκοπό την ανακομιδή τους στην Τρίπολη. Το 1930 ο Ελευθέριος Βενιζέλος, κατόπιν αιτήματος των Αρκάδων, φρόντισε για τη μεταφορά τους στην Τρίπολη συνοδεύοντας μάλιστα ο ίδιος την μεταφορά τους και αποδίδοντας τιμή στον ελευθερωτή του Γένους μας με λόγο που εκφώνησε για την περίπτωση στην πλατεία της Τρίπολης.

Η μεταφορά των οστών του Κολοκοτρώνη από το Α' Νεκροταφείο της Αθήνας στην Τρίπολη έγινε σιδηροδρομικώς στις 10 Οκτώβριο του 1930 κατά τη διάρκεια των εορτών της Εκατονταετηρίδας από τη σύσταση του Ελληνικού Κράτους και εναποτέθηκαν αρχικά στην κρύπτη του Μνημείου Αρχιερέων και Προκρίτων δίπλα από την πλατεία Άρεως της Τρίπολης. Συγκινητικές στιγμές εκτυλίχθηκαν κατά τη μεταφορά και το τρένο υποχρεωνόταν να σταθμεύει σε όλους τους ενδιάμεσους σταθμούς της περιοχής από τα πλήθη, που συνέρρεαν για να αποτίσουν φόρο τιμής στον πρωταγωνιστή της επανάστασης του 1821, αλλά και στον Ελ. Βενιζέλο.

Από τις 25 Σεπτεμβρίου 1993 τα οστά βρίσκονται σε ειδική κρύπτη στη βάση του ανδριάντα αυτού, που αποτελεί την «Τελευταία κατοικία» του Γέρου του Μοριά. Σήμερα εκεί στην πολυσύχναστη και ζωντανή αυτή πλατεία οι διαβάτες προσπερνούν δίπλα από το μνημείο. Και γύρω του και κάτω του, μικρά παιδιά παίζουν ανέμελα τις Κυριακές. Αλλά υπάρχουν στιγμές, που από τα περήφανα βουνά του Μαινάλου, που φαίνονται αντίκρυ, μια αύρα ανάλαφρη φυσά. Μαζί μ' ένα τραγούδι: Λάμπουν τα χιόνια στα βουνά, κι ο ήλιος στα λαγκάδια, έτσι λάμπει κι η κλεφτουριά, οι Κολοκοτρωναίοι ...

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή